

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 87.

V Ljubljani, v sredo 16. aprila 1884.

Letnik XII.

Francosko državno gospodarstvo.

Gospodarstvo gre na Francoskem leto za letom rakovo pot, liberalna vlada pri tem ne neha zatirati samostanov in preganjati cerkve; ker pa propada gospodarstvo in so socialne razmere dan na dan slabše tudi politični polom ni daleč. Kaj se bode zgodilo ako zbegano ljudstvo zopet vstane in namesti državnega zbora pod vodstvom skrajne levice nastopi Pariška komuna!

To se ne dá utajiti, da se bliža gospodarski in denarstveni polom. Le pogledimo naslednje številke: Francoska trgovina je znašala l. 1883 — 8 milijard 519,150.000 frankov, od tega je prišlo 4 milijarde 994,256.000 fr. na uvoz in 3 milijarde 524,894.000 na izvoz. L. 1883 se je za 172,431.000 več uvozilo, a izvozilo se je za 49,462.000 manj mimo l. 1882. Vina, ki je sicer glavni pridelek Francoskega, se manj pridela zaradi trtne uši, l. 1883 se ga je uvozilo za 372,684.000 frankov, a izvozilo le za 240,854.000 frankov. Ravno tako pada obrt. L. 1882 se je izvozilo za 1.853,520.000 fr., a l. 1883 le za 1.810,275.000, uvozilo se je l. 1882 — 647,237.000 frankov, l. 1883 za 663,202.000 frankov. Toraj nazadek povsod. Pri tem je treba premisliti, da je dežela zadnja leta cesarske vlade potrebovala na leto 1 milijardo 725,000.000 frankov, l. 1883 pa je prišlo do 3 milijard 200,000.000 državnih stroškov. No ljudska vlada je draga, in dosihmal ni druge koristi, kakor neznana zapravljivost z denarji združena s satanskim sovraštvom do cerkve, kar je pričel „besen norec“, kakor je namreč Thiers imenoval Gambetto.

Vendar pravi vzrok državnega poloma, ki sedaj preti deželi, tiči še globokeje. Kakor drugod, tako je tudi na Francoskem nenravnost in brezverstvo, ki ji je prinesla liberalna era nad ljudstva, izvir propada. Opozoriti hočemo le na to, da se število ljudstva znižuje, to bolj ko vse drugo govori o npravnosti prebivalstva. Leta 1806 je Francosko imelo 29,107.425 ljudi, 1881 pa še le 37,672.048, po-

prek prirase na 10.000 le po 38, in še to se je poznejša leta znižalo na 26. Toraj še le v 271 letih bi se prebivalstvo podvojilo, po nekterih deželah se to zgodi že v 50 letih. Rojenih je bilo 1805 — 920.000 in to število je ostalo do 1822 skoraj ravno isto, dasiravno se je prebivalstvo narastlo za 9 milijonov. Zadnjih 25 let imajo poprek po družinah le po 2 ali 3 otrok. Kjer pa na eno samo družino spada tako malo otrok, tam se ljudstvo ne more množiti. V. škof iz Nimes mlg. Beron je trpke resnice pravil vernim v škofiji in se je posebno do njih obrnil, kateri bi imeli skrbeti, da se odpravi javno pohujšanje, ki se daje po kužljivih spisih, po javnih gledališčih, po brezverskih šolah, v katerih se ime božje več ne imenuje. Še celó listi, ki se imenujejo katoliški, priporočajo slabe bukve, hvalijo spodtakljive gledališčne igre, izgovarjajo dvoboj itd. Od tega, tako govori preč. škof ne izhaja blagor! Može, ki iščejo le razveselovanja in zabave nimajo pravice, da bi vodili javne zadeve. Bog jim je obetal le razpad in pogin.

To poslednje navajamo, ker nam razlaga, zakaj da se nikdo iz krogov, iz katerih bi bilo pričakovati še rešenja, po postavni poti ne upira zoper pogubno spridenje. Kaj gré pričakovati še od drugega ljudstva. Ko je prva revolucija priklopila do vrhunca, bilo je vse skupaj neznanska samopridnost v življenji, državni polom, krvave vstaje delavcev, propad vere in npravnost in pa grozovitne morije. Takrat je rekel J. de Maitre, oziraje se na javne izjave tedanje vlade: „Kedar slišim francoske demagoge (druhalovodje) govoriti o prostosti in kreposti, vidi se mi, kakor da bi videl postarano grešnico, ktera hoče biti mlada nedolžnost, pa si rudečico na lice nabarva.“

Kdor bere, kako sedanji vladarji na Francoskem zabavljajo, kdor sliši o uradnih svečanostih ljudovlade, in opazuje, kako se z javnimi denarji nekterim na korist ravna, a pri vsem tem se pripoveduje, da se za ljudstvo skrbi, ako na dalje pomislimo, da ravno sedaj po Francoskem snujejo višje

dekliško vzgojo z glasilko: „Ako ženska ne spada več Bogu, mora pa pripadati veneri“, no, potem bomo tudi lahko razumeli, da bi bilo silno smešno, ako bi od take vlade pričakovali, da se bode gospodarstvo in družinsko življenje zboljšalo. — A pri vsem tem nekteri ne nehajo hvaliti francoske republike, kako da skrbi za blagor in korist dežele, ker napada vero in preganja katoliško cerkev. — Tako se menda ne pravi skrbeti za lačne delavce!

Revolucija.

IV.

Kam pelje revolucija? — Zmota in neumnost, strast in hudobija so na svetu zmirom gospodovale. V človeških rokah se rada prevrže tudi najbolj vzvišena stvar, najboljše človeške vredbe se postarajo in spridijo. Na minula ljudstva in bivše države, na razvaline in bojišča ozira se le jedna velevlast, ki shrani pravo nprav in omiko, to je cerkev. Novo je dan danes le to, da hočejo nekteri na podlagi bore človeške pameti postaviti državo brez Boga in brez cerkve. To je namen revoluciji, tega nas spominja prevzetnost nebeških duhov. Vsi modri ljudje omikanega sveta začeni od Aristotelja noter do Washingtona so bili te misli, da je vera in strah božji brezpogojna podlaga javnemu redu in blagostanju, brez vere in strahu božjega je nemogoča vsaka družba, kaj še le država! Drugače pa učé aposteljni novodobne revolucije. Njih nauke so v francoski revoluciji dejansko izpeljevali. Boga v nebesih so odstavili, kaj pa da le na papirji. Odpravili so tudi krščanski koledar, cerkve zaprli, duhovnike ali pregnali ali pomorili, plemstvo verno in neverno oropali in pomorili. Boginja pameti jim je bila vlačuga, ktero so postavili v oskrunjeno cerkev „Notre-dame“. Kaj pa z ljudsko srečo v tem času? Strah in groza sta vladala, stranka je morila stranko, znana je prislovica: ljudstvo se mora za glavo skrajšati, da

LISTEK.

Vespazijanovo in Titovo zmagoslavje.

Krasna noč, ki je bila razlila za nekaj ur dobrodejno tihoto na večno Rimsko mesto, nagnila se je proti jutru. Po jasnem nebu ljubko zmigljavajo svetle zvezde kakor bi hotele druga od druge jemati slovo, ker se morajo za nekoliko časa ločiti, da se umaknejo zlati zori, ki je pokazala na vzhodu svoje prve žarke. Vse ulice po mestu so še prazne in mirne, le po apiški cesti se slišijo rahle stopinje dveh kristjanov, ki se vračata od ponočne službe božje domu. Kar zadoni v bližnji ulici krepki glas „io triumphe!“ Temu pridruži se drugi, drugemu tretji — potlej pa se razlega kakor iz enega grla po vsem velikanskem mestu „io triumphe! io triumphe!“, ljudje pa dirjajo po cestah sem in tja kakor pri hudem požaru. To nepričakovano vpitje in dirjanje enega izmed naših dveh znancev močno preplaši. Kar noga mu zastane. Njegov spremljevalec pa ga milo pogleda in pravi mirnim glasom: „Brat, ne boj se! Nič hudega se Ti ne bo zgodilo. Cesar obhaja danes s svojim sinom Titom slovesno

zmago, ki sta jo pridobila nad svojimi nasprotniki. Že iz Cezareje sporočil je bil Tit svojemu očetu v Rim, da je upognilo sveto mesto judovsko svojo ponosno glavo rimskemu meču. Izpolnile so se nad tvojim rojstnim krajem besede Kristusove, da ne bo stal kamen na kamenu. Srečen si, da si zapusti še o pravem času Jeruzalem! — Nekako prav v tistem času dobil je Vespazijan tudi iz severne Italije poročilo o zmagi in zaradi tega je od rimskega starišinstva zahteval sebi in sinu v čast slovesen spreved na Kapitol, največje odlikovanje, ktero more Rimec doseči. Zasluži si to čast le tisti, ki je vsaj 5000 sovražnikov pobil, več utrjenih mest z naskokom premagal, prebivalce polovil, cesarstvu meje razširil in potlej na čelu svoje vojske prišel zmagonosno pred vrata našega mesta. Vse to se je v obilni meri posrečilo Vespazijanu, posebno pa Titu, ki se zdaj bliža s svojimi četami Rimu. Zato je cesar živo opisal svoje in svojega sina zasluge in poslal pismo z lavoriko ovito starišinstvu, da jima pripozná pravico do zmagoslovja ali triumfa. Starišine so se podale v tempelj zunaj mesta, ker mora poveljnik pred mestnimi vratmi čakati dovoljenja, in tam zmagovalcema uslišati prošnjo. Takoj potem so se začeli pripravljati za veliko in redko slavnost, ki jo bodo danes naši slepi bratje obhajali. Bog se jih

kmalu usmili in jim daj posijati žarek svoje luči, da brž najdejo resnico!“ . . .

Ko je izrekel te besede, izgubila sta se oba v lepo hišo blizu apiške ceste. V tem pa se je zdnilo in vojne legije brez orožja, v svilnati obleki in z lavorikami ovenčane se začno lepo v redu približevati mestnim vratom. Tu jih po starem rimskem običaji slavljence sijajno pogostita. Sama se pa podasta iz Oktajevijevih dvoran, kjer sta to jutro predsedovala starišinstvu in sprejemala voščila, k tako zvani „porta triumphalis“, t. j. k vratom, skozi ktere je bil namenjen slovesni spreved. Ondukaj kosita, darujeta bogovom, oblečeta „vestes triumphales“, slovesna oblačila — potlej pa se začne premikati velikanski spreved. Najprvi gredó legijski vojaki v krasni opravi z zlatom vezani in škrlatom obšite. Eni nosijo na dragocenih nosilnicah brezštevilno množico najdražje zlatnine in srebrnine, slonokoščena orodja, škrlataste in razne druge obleke barvane po najnovejši babilonski modi, drugi pa držé na umetelnih blazinicah in v zlatih obročih okusno razdeljeno drago kamenje v neizmernem številu, ki se leskeče v solnčnem svitu kakor svetli skupki gorečih sveč in svečic rudečih, višnjevih, belih — vsake barve. Za vojaki koraka veličastno rimsko svečaništvó, ki nosi ali spremlja zlate, srebrne, bronaste ali

bode potem zmožno sprejeti svobodo. Nastopil je Bonaparte, ta ni mislil na to, kako bi revolucija v načelih zatrl, prepričan da bode revolucija pot po svetu nastopila, je namesto nje vladal z železno pestjo, a na videz slobodno, po vsem svetu pa so bile vojske in stiske. Prvi Napoleon je v politiko in v državljansko pravo revolucionarna načela l. 1789 še le prav do dobrega vpeljal, versko-cerkveno podlago pod državnim nadzorništvom za silo obnovil, pred vsem pa gledal na prospeh gmotnih koristi, t. j. skrbel je, da se povzdigne moč kapitala in veleobrta. V njegove stopinje je stopil Napoleon III., ako je mogoče, je bil še bolj potuhnjen kakor Napoleon I., Boga v nebesih bi bil rad ogoljufal, ko bi bilo mogoče, umrl je v pregnanstvu, a ž njim ni umrla revolucija.

Kaj pa dan danes? Revolucija še ni ugasnila, vzlasti po večih mestih ljudstvo slepi in zapeljuje. Letos so zasledili zaroto anarhistov, ki se razteza po vsi Evropi. Vladarjem so se nekako oči odprle. Zvezi anarhistov hočejo nasproti postaviti zvezo vlad. Da, še celó Švica, ki je bila dosihmal zavetišče vsem revolucionarjem in političnim begunom, predramila se je, ter noče biti dalje v potuho ljudem, ki bi radi ves svet zažgali. Dan danes smo čakali dóbo dinamita, preko oceana pošiljajo pokončevalno razstreljivo v Evropo, od ondot žugajo razdejanje Angleški, ki je bila svoje dni zavetje pregnancev iz vse Evrope. Nekatere vlade so se igrale z ognjem dotlej, da je v hiši začelo goreti, krvoločnega risa so pitali, sedaj jih pa hoče za roko popasti. Krotka revolucija je toliko časa pot pripravljala divji revoluciji, da je mlajša sestra prekosila starejšo. Sedaj še le so se prestrašili vsi tisti, ki bi radi ogenj in vodo združili, vsi krotki revolucionarji dosihmal dremaje za gorko pečjo. Naprednjaki, ki se bojé krvi in žrtve in hočejo revolucijo na postavní poti, so sedaj v predlulji in vsi preplašeni. Ali se bodo sedaj spametovali vsi tisti, katerim je katoliška cerkev največa sovražnica napredku in omiki, blagru in sreči? Ko je bilo dvoje rodov v kraljestvu Izrael že odpeljanih v asirsko sužnost, vabili so spoznavaleci pravega Boga v kraljestvu Juda ostale prebivalce Izraela naj pridejo v Jeruzalem, naj molijo pravega Boga, da se jih usmili, a kaj so odgovorili sprideni Izraelci? Vživajmo veselje, dokler je še čas, posipajmo se s cveticami, dokler ne zvenejo.

Ko so cesarja Maksa v Meksiki umorili, takrat se je javno mnenje v Evropi, ki ima sicer prav debelo kožo proti hudobijam in gnjusobi vsake vrste, vendar-le prebudilo, vendar bili so ljudje, ki so zagovarjali moriveca Juareza, zato, ker je katoliško cerkev preganjal, samostane odpravil, šolo od cerkve ločil, ker je prepovedal vse cerkvene obhode (procesije), odpravil versko prisego. „Frankfurt. Journ.“ pristavi, to je vse vpeljal Juarez, ki ga imenujejo barbara, a po takih uredbah bodo dolgo koprnele države, ktere prištevamo omikanim.

Temu listu Meksika ni bila več nesrečna dežela, ki ne more priti do pokoja zaradi rogoviljenja framasonov, marveč vzgledna država. „Brat“ Juarez je sicer umoril cesarja, pa je vendar „poštenovič“, ker je izpeljal lep del programa, s katerim novodobno poganstvo zatreti hoče rimsko-katoliško cer-

kev. Čemu tedaj več besedi čemu več prič? Take izjave ob izvanrednih prilikah proglašene, nam jasno odkrivajo program novodobnega poganstva, kar je Voltair izrekel v besedah: Vničite nesramnico (katoliško cerkev)!

Poglejmo si sedaj posamezne točke revolucionarnega programa. Tukaj nahajamo: ločenje države od cerkve.

Da nam nihče ne bode očital, da govorimo o stvareh, katerih pri nas v Avstriji ni, in da po potrebnem razpravljamo stvari, ki nas ne zadevajo, najprej javno izrečemo, da je pri nas v Avstriji v tesni zvezi oseba presvitlega vladarja s cerkvijo, kar se je med drugimi javno priznalo pri cesarjevem potovanji l. l., ko so cerkveni knezi duhovne in ljudstvo opozorili, naj svitelega vladarja sprejmó slovesno kot varha cerkve. O tem sedaj ni dalje govorjenja. A zaradi tega, ker je pri nas v Avstriji, hvala Bogu! v ti stvari ostalo pri starem, ne moremo si oči zatiskati, da bi ne gledali kaj se godi po drugih državah v Evropi in po drugih delih sveta; Avstrija ni obdana s kitajskim zidom, in misli, ki pretresajo druge dežele, širijo se tudi po Avstriji in se prikazujejo tu bolj, tam manj potuhnjeno in prikrito na površji dnevnih vprašanj; da drevesa ne prirastejo do neba, pripravljena je že roka, ki jim vrhove pristriga, ali drevesa, ktera se tršijo, se pa rada izraščajo in bolj goste veje nastavljajo, zato se nam pa ne zdi odveč, ako nekoliko veje odgrnemo in po časnikarskem gojzdu pogledamo.

Kdor se količkaj z javnostjo peča, vé tudi v Avstriji za nove postave, ki določijo razmere med cerkvijo in državo, in to nam kaže, da so načela revolucije kolikor toliko zašle tudi v zakonostavstvo naših dežel, vé pa tudi, da se stvari nekako na boljše obračajo. Toraj zadosti o tem.

Verska reformacija je spravila na dan tisto pogansko načelo, da se morajo podložni zastran vere ravnati po deželnem knezu (cujus regio illius et religio). Revolucija je šla stopinjo dalje, ter hoče, da bi vsi ljudje na zemlji neverni postali in Kristusa sovražili.

Da je mogoče postaviti državo brez Boga, mora ljudstvo poprej priti ob vso vero in s cerkvijo se mora ravnati po zgledu Juareza. To je pravi pomen in namen ločenja cerkve od države, jednako-pravnost zmote z resnico, prostost vere in vesti, se pa pravi z drugimi besedami, sužnost krščanstvu in katolicizmu.

„Prosta cerkev v prosti državi“, kaj je to? Krščanske države v Evropi so vzrastle na podlagi krščanstva, spodmakniti jim to podlago, reklo bi se, države vničiti. Ločiti to, kar je bilo združeno stoletja, je pogubonosno za oboje. — Drugače pa je to v zedinjenih državah severne Amerike. Tam se od nekdanj država ni pečala za vero, vsaka verska spoznava je skrbela in še sedaj skrbi sama za-se, za svoje notranje zadeve, država se ne vtikuje v njih upravo, v njih nauk, dokler obstanku družbe ni nevaren. V severni Ameriki vladajo rimsko-katoliški škofje slobodno in samostalno. Nameščujejo vse cerkvene službe, zidajo samostane, pokličejo redovnike, da še celó jezuiti vstanové cerkvene naprave in družbe, vse po potrebi, po premoženji iz dobre volje.

Zdaj pa se začne v dolgi vrsti nov oddelek. Na čelu mu je velikanski kip boginje Viktorije, za katero se peljeta dva veličastna voza. Eden je Vespazijanov, drugi pa Titov. Krasna sta. Umeteljno sta narejena iz slonove kosti in pozlačene kovine ter olepšane z drazim kamenjem. Čisto sta okrogla in vhod imata zadej. Pred njima ste vpreženi vstrie četvorici čilih belcev z lavorovimi vejicami na glavah. Za pozlačene brzde vodijo jih z oljkovino ovenčani odlični meščanje, ki tako ponosno stopajo poleg njih v svojih belih togah. In kakošen blišč je na vozeh! Zmagovalca, ki tako veličastno onduka stojita, pokriva škrlatasta tunika, krasno se zlatom vezana v podobi palmovih vejic. Čez njo vržena je okrog vratu divno pisana „toga picta“. Roke in obraza krasi jima prav kakor velikemu Jupitru živa barva cinobrova, od rokavov visé lični poveljniški traki, na glavah pa jima mogočno kraljujeta zelena lavorikova venca. Ako pogledate zmagovalcema še enkrat v roke in zapazite v eni nežno lavoričico v drugi pa veličastno slonokoščeno žezlo z letočim orlom na vrhu, mi radi pritegnete trdečemu, da sta po vnanjem čisto podobna najvišemu rimskemu bogu — Jupitru Kapitolskemu. Brez dvoma bi jima kratkovidni pogani tudi tako čast

Tam je vlada brez vereizpovedanja, kolikor je nad strankami in je vsaka izročena sami sebi. Starodavna zveza med altarjem in prestolom, iz ktere vendar vsak čas niso prihajali blagri, je po mnogih državah prenehala. V ti meri, kakor so knezi nehali biti varhi krščanski veri in cerkvi, je tudi kraljestvo po božji milosti prazna beseda. Koliko je še prestolov, katerih bi ne bila posedla revolucija in napovedala vojsko altarju, najbolj žalostno je pa to, da so kralji v službi pri revoluciji, ktera jih boža, dokler jih kaj potrebuje. To veljá posebno o sosedu unstran adrijanskega morja. Da tudi na Pruskem in Ruskem ne morejo nehati s preganjanjem, je žalibog, resnica.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. aprila.

Notranje dežele.

Cesarjevič Rudolf podal se je na veliko-nočni ponedeljek s svojo mladostno gospo soprogo na iztok v podonavsko državo in mesta, da obiše ondašnje vladarje in se zopet z novimi narodi in z njihovimi šegami in običaji soznani. To potovanje je imenitno in spominja vredno iz znanstvenega in iz političnega stališča, kajti cesarjevič Rudolf ima navado, da s spretno roko vsako svoje potovanje popiše in tako tudi druge deležne stori, kar je sam doživel. Da pa potovanje tudi brez političnega pomena ni, če tudi prestolonaslednik Rudolf ne bo nikakih diplomatičnih pošt prenašal, pričajo nam posledice, ktere se povsod pokažejo, kjer se vladarji med seboj drug drugega obiskujejo. Edino špansko potovanje nemškega cesarjeviča lanskega leta vstalo je (vsaj na videz) brezspešno, drugod se je pa povsod veče ali manjše prijateljstvo razvilo med dotičnimi državami. Taka je sedaj tudi pri nas. Mi potrebujemo kolikor toliko dobrih razmer z našimi sosedi ob dolenji Donavi. Vladarji so nam prijazni, tako srbski in bolgarski, kakor tudi rumunski; ondašnji narodi pa nočejo nič kaj radi o nas slišati, in vendar nam mora prva skrb biti, ako hočemo da se naše trgovinske razmere po onih krajih razširijo in razvevó, da z dotičnimi narodi pravo prijateljstvo sklenemo. Srbi so nam sovražni, od kar smo jim Bosno zasedli, sovraštvo Rumuncev so nam pa Madjari na glavo nakopali, ker jih imajo precejšnje število, menda nekako 2,321.900 duš pod svojo oblastjo; Rumuncev najsrčnejša želja je pa že od l. 1878, odkar se je namreč Rumunija za slobodno državo od Turčije popolnoma neodvisno proglasila, da bi se s svojimi brati živečimi v kraljevini rumunski, katerih je nekako 5,376.000, združili v jedno kraljevino. Seveda bi pri takem zjedinenji ogerski Rumunci z zemljo vred pristopiti želeli, kar pa Madjari ne bodo nikdar dovolili. Od toraj sovraštvo. Da Madjari Rumuncev in njih dežele nočejo pustiti, jim pač ni zameriti, tega bi nobeden vladar ne storil; pač pa jim je zameriti, da hočejo vse madjarizirati ter z Rumunci (tudi drugimi narodnostimi) ne ravnajo kakor bi pametno in politično imeli ravnati. Posebno leta 1881 in 1882 je ono že silno visoko priklopelo. Nadjati se smemo, da bo potovanje cesarja Rudolfa temu sovraštvu, kolikor se bo le dalo, robove pogladilo in tako naravnost k lepšemu in krepkejemu razvoju naše trgovine pripomoglo. Cesarjeviča Rudolfa in Stefanijsko so spremili: obersthofmeister grof Bombelles, obersthofmeister grof Andr. Palfy, obersthofmeisterica grofica Sylva-Tarouca, pobočna adjutanta grof Ant. Mittrowsky in grof Nostic-Rieneck,

slonokoščene sohe mnogobrojnih domačih bogov in boginj, vse lepo izdelane in nekatere strašno velike. Za svečniki pa spremlja bogove velika čeda raznih živali tu pa tam bogato olepšanih. Potem pa pride ogromno število najkrepkejših, najlepših in najodličnejših vjetnikov, ki z otožnim obrazom in povešeno glavo počasno premičejo svoje noge, okrog katerih rožljajo težke verige. Za hrbtom jim pa sopihajo čvrsti rimski vojaki s težkimi upljenjenimi kipi na ramah. Med njimi pa nosijo nekteri radi razlike velikanske slike, kazoče krvave bitke, razsajajoče požare, kruta poštenja: večidel prizori iz judovske vojne naslikani z najživejimi bojami. Za njimi pa vidiš bogati plen vojvodski, vreden toliko, da ga nihče ne more preceniti. Spredej se vidi 25 kovinskih soh, ki pomenijo Abrahama, Saro in kralje iz hiše Davidove. Zadej nesejo z lavorom ovenčani vojaki na lepih nosilnicah svete priprave iz hrama Jeruzalemskega. V sredi je pa videti zlata miza za pšenične kruhe, narejena s celega, potem drage zavesi, zlati svečnik s sedmerimi rokami in za vsem tem največi judovski zaklad — postave. Te dragocenosti pa poveljuje Rimcem še vklejneni judovski vodja Simon, ki v črno sukajo zaviti žalostno stopa za bogatim plenom.

skazovali, ko bi presrečnemu Vespazijanu zdaj pa zdaj rob na vozovi stopnici ne zaklical: „Caesar! hominem te esse memento!“ — Cesar, spominjaj se, da si človek! Čudna čast! — Pa pogledjmo dalje. Kdo je oni čvrsti in ponosni jezdec v čarobni obleki na tako nenavadno lepem konji poleg Tita? — Ta vojniki je Titov brat, poznejši cesar in krvoločni preganjalec kristjanov. To so trije poveljniki vođeč zmagonosnih vojnih čet, ki samovestno dró za njimi in nepristano kričé: „io triumphe!“ ter prepevajo navdušeno rimske zmagovalne pesmi. To je velikanski spreved, ki se vije kakor orjaška kača proti kapitolu. Ob straneh pa pase povsod na tisoče in tisoče zvedenih gledalcev svoje radovedne oči in pritrjuje vojakom z grumečim vriščem.

Zmagovalčeva voza začela sta se iz Foruma pomikati po kapitolski strmini. Bliskoma se vsi vstavijo. Mogočni krik potihne in smrtna tišina zavlađa. Kaj je to? Ali se je morda prikazalo kako znamenje od neba? Ne, ampak liktorji — mi bi rekli beriči — potegnili so iz vrste uklenjenega Simona Giorinega sina in pahnili na desno stran Foruma. Vsa mnogobrojna ondi zbrana množica ima obrnjene oči na ubozega Aronovega potomeca. Po zraku sičejo vitke šibe, ki padajo s tako močjo na

dvorna gospa grofica Terezija Palfy, podpolkovnik in načelnik generalnega štaba cesarjeviču Rudolfu podrejene 25. divizije, grof Wurmbrand-Stuppach, dvorni svetnik vitez pl. Klaudy in štabni zdravnik dr. Lanyi. Cesarjevič je v meščanski obleki in tudi kožuha ni doma pozabil, cesarjevičina ima pa ozko rujavko obleko in rujav slamniček z rujavim lišpom. Pri odhodu poslovil se je cesarjevič še od dveh štabnih častnikov, ki sta ga spremila, rekoč: „Na svidenje čez 14 dni.“

Požunski živinski trg pričel se bo 21. t. m. na veliko veselje Dunajskih pijavk, ki se živinski mešetarji imenujejo in revežem denar iz žepa krajejo. Dunajska vlada bo že za to skrbela, če Dunajčani ne bodo na vsak način z glavo skozi zid predreti poskušali, da se bo ondi tržni red toliko predrugačil, da bo Požunski živinski trg popolno v svojih mejah ostal, če ne bode še celó nemogoč postal. Naj le na Dunaj od drugod zadosti živine pride, in takoj se bo pokazalo, kaj da je Požunski trg brez Dunaja.

Nemci v severnih Čedah, ki so Reichenberg za svojo metropolo in „Reichenberger Zeitung“ za svojo trobento razglasili, jeli so na svojo roko politiko vganjati, ker jim ona fakijske levice nič več ne ugaja. Premalo jim je radikalna in preveč popustljiva. Ti ljudje hočejo na vsaki način z glavo skozi zid. Posebno so se za praznike čez grofa Coroninija spravili in so ga živo — radikalno zdelali. „Reichb. Ztg.“ v tem smislu piše! „Za žrtvenikom (altarjem), na katerim bo prav kmalo Taaffejevi sistemi kri odtekla, imajo razni ponarejevalci ministrov že grofa Coroninija za letošnje velikonočno jagnje pripravljene. Ako bi se temu tragičnokomičnemu dvorljivcu v resnici posrečilo speti se do ministerskega stola, pozdravila ga bo nemško-narodna stranka s splošnim zasmehovanjem. Nemška narodna stranka nima s temi ljudmi (levičarji) čisto nič opraviti in nikake vzajemnosti več in se ravno sedaj preosnjuje v samostalno stranko, ktera tudi s Praško kazino ne bo nobene vzajemnosti imela.“ Govoriti že znajo, kakor bi bili sami dohtarji skupaj, vprašanje je pa, kako dolgo se bodo tako-le mogočno obnašali in če jim bode neslo. Naj se jim na drugo stran preobrne, pa imajo „izjemni stan“ pred vratni in nikdo ga jim ne odvrne. Že pred tednom dohajale so novice iz Prage, da je v Reichenbergu izjemni stan, kar bi bila tudi že zdavno resnica, ko bi bilo kako drugo in ne Taaffejevo ministerstvo na Dunaji, ktero bi na podlagi Taaffejevega programa ondi vladalo. Grof Taaffe pa Nemcem nasproti vedno odjenjuje.

Kako da so **anarhisti** po celem svetu med sabo zvezani, jasno svedočijo vrednostni papirji, katerih so se anarhisti pri Eisertovem umoru na Dunaji polastili. Najpopred zasledili so jih v Budapeštu, sedaj pa že dohaja glas iz severne Amerike, da jih je v Novem Jorku vse polno. Poslali so jih iz Dunaja v nekoliko števil „Wr. Tgbl.“ spravljene pod naslovom Kammererja, ktere so na Dunaji kmalo po umoru prijeli in kteri se je tako obupno branil, da je več redarjev poškodoval streljaje na nje. Skoraj da jih je Kammerer sam na svoje ime odposlal in se za njimi odpeljati hotel, ko bi mu ne bilo spodletelo. Ko toraj dotični zavitek časnika „Wr. Tgbl.“ v Novi Jork doide in Kammererja še ne najde, odviže ga njegov gospodar in sedaj se mu vspejo razni vrednostni papirji, nekteri še celo krvavi, takoj iz prve številke pred noge. Nekaj so jih spečali, nekaj jih imajo pa še. Večinoma se pa bankirji v poslednjem času branijo vrednostne papirje kupovati, ako ne poznajo prodajalca in se poslednji brani izkazati, kdo, odkod in čegav da je.

Vnanje države.

Sv. oče so se izrekli, da jim je Francoska pri srcu, ter bi radi, ko bi se neljube razmere, ki so sedaj med republiko in cerkvijo nastopile, zbolj-

šati zamogle. Se vé, da bi morala v tem obziru republika prvi korak storiti, drugega bi pa potem napravili sv. oče sami, ter bi odmah za Francosko potrebne kardinale imenovali. Francoski prvi minister Ferry izrekel se je, da želi, naj bi se konkordat ohranil, kajti pravi Ferry, konkordat je ona vez, ki cerkev in državo druži.

Laška vlada je gledé prodaje propagandnega posestva že toliko prijenjala, da je propagandi sami dala tri mesece časa, da lahko sama prodá svoja posestva kakor se ji ljubi; čez tri mesece mora pa ji naznaniti ceno, za koliko da so se posestva prodala, da se potem določi dotična državna renta. „Politik“ pravi, da je to vsekako dobiček za propagando, kajti na ta način se bo že ta ali oni dobil, ki bo propagandi toliko rente nakazal, kolikor so n. pr. posestva vredna in se bo toraj lahko sklenila navidezna kupčijska pogodba, vsled ktere bo dotičnik le po imenu, le navidezno gospodar, v resnici bodo pa posestva le še propagandi ostala.

Peter Karađordjevič, zet črnogorskega kneza Nikite, ki sedaj v Parizu živi in od ruskega cara na leto po 200.000 rubljev za doto vleče, si mnogo prizadeva, da bi Francoze na svojo roko pridobil, da bi se z njihovo pomočjo ob svojem času na srbski prestol vsedel. Sicer bi pa Peter tudi ne bil izbirčen, če bi se mu kedaj mesto srbskega morda bolgarski prestol ponudil. V Srbiji, kakor Garašanin misli, se je njegova stranka skrčila na jako neznačno kerdelce, večina mu je le še samo pobožen spomin na njegove predede ohranila. Da le ta „spomin“ morda ne bo „zdélo“, ktero bo moral Milan zbijati, ako si bo hotel prestol ohraniti.

Gledé **orientalnih železnic** pritožil se je sedanji srbski ministerski predsednik Garašanin na Dunaju proti nekemu časnikarju, jako britko, rekoč, da sta Berolinski pogodbi do sedaj zadostile samo Avstro-ogerska in Srbija. Bolgarija pripravlja se ravno sedaj na izvršitev ali prav za prav na začetek zgradbe njej pripadajočega dela orientalne železnice od Pirota ali od srbsko-bolgarske meje memo Sofije na bolgarsko-rumelijsko (iztočno) mejo, kjer se bode priklopila na iztočno-rumelijsko železnico. Edina Turčija se še kar nič ne gane in popolnoma molči. Za Srbijo je pa ravno priklop pri Vranji največega pomena. Iz ozira na gospodarski pomen je to vprašanje tako imenitno, da je v pravem pomenu besede ono za Srbijo postalo politično vprašanje, za ktero bo Srbija vse zastavila, da ga reši. Lahko se pa primeri, da njegovemu kabinetu spodleti in kaj pa potem, če v Belemgradu pridejo na krmilo ljudje, ki bodo Turčiji naravnost polena pod noge metati jeli? Sedanja vlada odposlala je v tem smislu že pred šestimi meseci dotično vprašanje (gledé Vranjskega priklopa) v Carigrad, pa do danes ni nobenega odgovora. Na veliko srečo je tudi Avstro-ogerska pri tem podjetji hudo prizadeta in bo tudi ona svojo dolžnost storila.

Francozi in Kitajci so se bili zopet enkrat sprejeli in sicer 9. t. m. pri mestu Honghoa, ktero so Kitajci zasedeno imeli. Francozi so jeli od več krajev na mesto streljati in so Kitajce tako nažgali, da so vse popustili in pobegnili v divjem diru. V mestu se je pokazal ogenj, ktere so pa kmalo vdušili in že drugi dan zasedli so Francozi mesto. Toraj nikakor ni še francosko-kitajska vojska končana in kakor vse kaže, tudi ne bo poprej, dokler odločilna bitka ne bo med obema državama miru storila. Tudi za najnovejši klanje in mesarjenje kristjanov v severnem Anamu bodo Francozi še odgovor tirjali in ne bodo poprej mirovali, dokler ne dobé hujskačev v roke, kteri so tisto prelivanje krvi zakrivili. Vsaj tako je zatrdil predsednik ministerstva Ferry papeževemu poslancu Mr. Rendeju, kteri se je te dni v Rim podal.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljanske okolice. (Čujte, kako si šnops pomagati zna.) Pri Jagujetovih imajo dobro hišo in mati prav pridno gospodarijo. Njihovi sin Miha pa včasih malo preveč za glažek prijema in ga mnogokrat dobro potegne. Danes je trdo delal in na večer si privoši glažek ta grenkega, češ, naj bo, saj bom moral jutri že ob štirih vstati in iti v hosto po listje. Dober vzrok! in Miha „ga“ rukne. „Bo že! bo že!“ — zamrmra zadovoljen in zaspi! Šnops pa ni pri volji, da bi tudi z Miho spal; on je kakor mravlje, ako njim človek mravljišče razbrka; hudo rogovili po Mihovi glavi in sicer tako hudo, da ga zbudi. Miha odpre svoje oči in — „dan je že!“ zagodrnja ves nevoljen, ko da bi ga bilo sram, ker bo že pozno v jutro moral z voličkom v hrib. Luna namreč je svetila in Mihovo glavo je šnops premotil, da je to šembrano luno za solnce imel. Urno vstane in vpreže volička, ter hiti z njim v hosto. Memo krčme ga pelja pot in v njej vidi še luč. „Malo „fruška“ ne bo škodvalo“, si pošepa in stopi v krčmo. Mnogo tovarišev vglada in čudno se mu dozdeva, kako to, da so danes vsi skupaj tako zgodaj vstali. Že hoče po vzroku zgodnjega vstajanja poprašati, kar mu njegovo oko zadene ob uri in na njej vidi, da je ura 10^{1/2}. „Le tiho!“ si misli, ko opazi, da se je zmotil; ali njegovi tovarši ga vprašajo, kam misli, zdaj v pozno noč s svojim voličkom. „Fant!“ — si zamižukne, „zdaj pa le glavo v roke!“ in — kmali privleče izpod pazduhe: „Po listje sem bil šel popoldan in sem ga kar na poti prodal in malo se zamudil; zdaj grem pa domu!“ In — vstane ter brzo ter tiho obrne volička, dokler bi nihče ne stopil iz hiše in bi ne videl, da je voliček obrnjen od doma proč, ne pa proti domu. In domu gredé si je pa pritrjeval, zdihoval: „Zdaj pa verjamem, da res luna trka!“

Iz Št. Jurija pri Šmariji, 14. aprila. Peta nedelja v Postu se imenuje „tiha“ nedelja — pri nas je bila pa letos precej glasna in pa še celó nenavadno slovesna, zaradi posebnega vzroka.

Zdavno smo že želeli, da se tukaj, kot pri farni cerkvi, postavi pravilen, po cerkvenih pravilih zahtevan križev pot; in to ravno se je zgodilo na omenjeno nedeljo. Kaj lepo se je v drugem pomenu vjemalo z „dominica passionis“, to je „nedeljo terpljenja našega gospoda Jezusa Kristusa, kakor se po cerkvenem obredu ta nedelja kliče. Trpljenje Kristusovo se nam pa najbolj živo stavi pred oči ravno po križevem potu.

Poprej ni bilo tukaj pravičnega blagoslovljenega križevega pota, zatoraj so ga pa ljudje tudi prav veseli, in so k temu bogoljubnemu dejanju kaj radi s prostovoljnimi darovi pripomogli, kajti še le božične praznike l. l. smo jeli darove zanj pobirati — in sedaj že kinča našo cerkev.

Okvirje je prav okusno izdelal g. Aleksander Geel v Ljubljani, tudi bolj zbirljivemu presojevalcu so po godu. Tudi slike nam je imenovani gospod Geel preskrbel, ktere so po Führichovem načrtu posnete, prav lepo na platno slikane. Mora se reči, da prav ginljivo častilce in molivec križevega pota k premišljevanju in k pobožnosti budé, kakor sem sam slišal iz mnogih ust.

Preč. g. o. Adolf iz reda sv. Frančiška iz Ljubljane, ga je blagoslovil in potem tudi slovesno sv. mašo imel v navzočnosti preč. g. dekana iz Šmarije in več družih čč. gg. duhovnov, kteri so pri maši stregli; naj jim bo vsem tukaj prelepa hvala izrečena. O. a. m. D. gl.

Z Notranjskega, 14. aprila. („Der Klerus und die soziale Frage“) je naslov brošure, ktero je pred kratkim izdal dr. Jos. Scheicher, škofijski svetnik in profesor nrave v Št. Hipolitu. Socijalno vprašanje je gotovo dandanes najvažnejše in najsilnejše. „Velike reči se spočenjajo in pričenjajo; kakor vulkan se zbira in potresa že davno pod našimi nogami leto za letom“ — pravi pisalec. Mi bi rekli, da je pogubni vihar liberalnega kapitalizma nagnal silao povodenj uboštva, ter z njim sklenjene nezadovoljnosti za jez, ktere ga je postavil pred lepa rodovitna polja, na kterih žanje bogate pridelke brez lastnega truda, za ktere morajo s potnim obrazom in žuljavimi rokami delati in trpeti lačni reveži. Ta mogočna povodenj že jez tu predira, tam ga spodkopuje in tudi pljuska čezenj, ter žuga poplaviti mastno polje liberalnih kapitalistov. Gorje svetu, gorje človeški družbi, ako se ne posreči napraviti utrjene struge in po njej

život nesrečnega Juda, da se udirajo pod njimi globoke brazde, iz kterih lije curkoma kri. Ko se zdi gledalcem zadosti, vržejo Simona in mnogo njegovih tovarišev v strašno mamertinsko temnico. V tem pa se voza spet začneta pomikati na kvišku. Ko dospeta na vrh, nagnil se je že tako dan, da se je jelo že mračiti. Rodovi privedó štirideset tovrnih slonov obloženih se samimi svečniki. Na stotine in stotine bakelj se zasveti, da migljajo luči po griču kakor neštevilne zvezde na jasnem nebu. Tit stopi pred templom z voza. Na kolena pade, kakor je običajno, in se plazi klečeč po stolbah navzgor. Ko pride do vrha, nekoliko postoji. V tem hipu pa prihiti liktor in zavpije: „Actum est!“ — Opravljeno je. Te besede naznanijo, da so Simona in najodličnejše tovariše njegove v mamertinski temnici že usmrtili in s konopcem okrog vratu vrgli v Tibersko valovje. Zadovoljno gre zdaj Tit v svetišče Jupitrovo, kjer začne glasno moliti: „Jupiter, največi izmed bogov in boginj, ki prebivate in čujete v tem hramu! Zahvaljujem se tebi in vsem ženstvom, da ste blagovolili do tega trenutka ohraniti rimsko državo, ki se veseli zdaj svoje sreče, ktero sem jaz pomnožil. Prosim vas, bodite jej še v prihodnje naklonjeni, branite jo

in čuvajte nad njo, da bo z vašo pomočjo cvela in cvetja nikoli ne zgubila?

Po tej molitvi približa se Jupitrovi sohi. Na koleni jej položi lavorikovo vejico, potegne sebi z glave venec in jej ga podá v dar kakor tudi del svojega plena. Svečeniki, pa privedó klavne živali. Tit sam zakolje enega vola, duhovniki pa opravijo drugo običajno žrtev. Ko so prejeli tako bogovo svoj delež, pridejo k sklepu še ljudje na vrsto. Radodarni Vespazijan in njegov sin Tit napravita starešinstvu in svojim prijateljem v lopah tempeljniovih bogato pojedino, ktero plača bogati judovski plen. Tako se konča dan kakor se je pričel — s pojedino vredno razkošnega Rimca.

K temu naj pristavim, da se kristjanje niso vdeleževali te poganske slavnosti. Krščanski vojaki so se za ta dan večidel oprostili, drugi verniki pa so bili v tem, ko je pohotno neverno ljudstvo po kapitolu rajalo in častilo malovredne bogove, zbrani okrog Petrovega naslednika Lina ter goreče molili za blagor svete cerkve in spreobrnitev njenih nasprotnikov.

varno odpeljati grozovite povodnji. Ako sama poprej jez podere, poplavlila in zalila bo vse, razkopala rodovitne poljane in druge podsula s prodom. Dan za dnevom nas opominjajo na to pojave socijalnih demokratov, naj jih imenujejo anarhiste, nihiliste, fenijce, črno roko ali kakorkoli. Vsled tega si prizadevajo najbolj blagi in učeni možje, skrbni in modri državniki in tudi cele države rešiti socijalno vprašanje tako, da bi se vsaj družbi na srečo vravnalo brez posebnih potresov in nesreč. Rešitev je mogoča le po dvojnem potu: ali reforme ali revolucije. Liberalnemu kapitalizmu ure potekajo, pokop se mu pripravlja, naj že umrje s pomočjo zdravnikov v postelji, ali naj ga pobijejo na cesti. Socijalistična literatura je pri marsikterih narodih že velika in dosti si prizadevajo državniki, skoraj da po vseh državnih zborih v tej zadevi.

Jasno je kot solnčni dan, da se duhovščina temu vprašanju odtegniti ali umakniti ne more in ne sme; ona sega v najsvetejše zadeve človeških pravic in dolžnosti; in dasi ima duhoven v prvi vrsti skrbeti za dušo in duhovno oblaževanje, vendar tudi telesa in njegovega blagostanja popolnoma pozabiti in zanemariti ne sme, kajti duša ne ostane na svetu, ako telo pogine. Socijalno vprašanje se naravnost dotika tudi verskega in se večkrat z njim strinja. Ni dolžnost duhovnu, da bi se postavljala na čelo socijalnim težnjam, a marsikterokrat ga utegne zadeti dolžnost, da je učitelj in svetnik; da odsvetuje in brani, kar je zoper človeško in božjo pravico, da priporoča in pospešuje, kar zapoveduje krščanska ljubezen in pravica. A ker se ne more vsak duhoven do dobrega in drobnega seznaniti z vso socijalno literaturo, je spisal in objavil dr. Schneider zgoraj omenjeno delo kot vodilo na polji socijalističnih teženj in poskušanj. Toliko sploh; v posebnem pa pisatelj najprej omenja potrebo, da se duhoven seznani s socijalnim vprašanjem in popisuje dalje socijalne razmere, socijalno stanje, zlasti po mestih in to na podlagi zanesljivih poročil po časnikih, strokovnjaških spisih, uradnih objavah in zborovanjih. Na eni strani se nam razodeva neznano bogastvo in zapravljenost, na drugi strašno uboštvo in grozovito pomanjkanje. Če ni pri nas že zdaj vse tako, se vendar enakim razmeram pot nakopuje in gladi ter vrata odpirajo tudi med nami.

(Konec prih.)

Domače novice.

(V Ljubljanskem frančiškanskem samostanu) je umrl danes zjutraj ob 1/2 6. uri č. Pater Ambrož Janez Ivanec, 24 let star, za sušico. Pokojnik, ki je v Gorici obiskaval četrto leto bogoslovja, je prišel še le v ponedeljek 15. t. m. v Ljubljano. Hotel je iti — po nasvetu zdravnikov — v Brežice, da bi se tamkaj zdravil, a tu doletela ga je naglo smrt. Rojen je bil v Reichenbergu na Štajarskem dne 25. avg. 1859, v frančiškanski red stopil 25. sept. 1879, v mašnika bil posvečen 18. nov. 1883. Bil je zelo nadarjen in goreč duhovnik. Pogreb bode jutri, četrtek ob 5. uri popoldne. R. I. P.!

(Velikonočno nedeljo zjutraj) ob 1/2 8 uri podrl je Ljubljanski prevožček (fijaker) s štango svoje kočije pri sv. Jakoba mostu na Bregu — postarno ženo na tla — in k sreči nič poškodoval. Mimogredoči pomagali so nesrečni ženi izpod voza in ista je nepoškodovana sama dalje domu šla.

(Nesreča.) V torek popoldne okoli 5. ure vozila se je mlada dekle Cundrova iz Mengša iz Ljubljane sama domu. Na Ježici pa na voz prisede finančni nadpaznik g. Vidic iz Mengša — vzame valet sam v roke in vozi dalje. Ko nad Črnuški klanec blizo Oblakove hiše prideta, splasi se konj — vdere v Črnuško vas — in iztrese obadva hudo poškodovana na tla. Deklico so na dom odpeljali z najetim vozom, finančnega nadpaznika bodo pa v Ljubljansko bolnico oddati morali.

(Veliki rudeči plakati) po Ljubljanskih voglih nalepljeni naznanjajo nam, da bo na 24., 25. in 26. t. m. v Zagrebu v prostorih hrvaško-slavonske kmetijske družbe četrta veliki vinski somenj. Kdor želi kataloga o napredaj postavljenem vinu, oglasi naj se pismeno ali ustmeno pri hrvaško-slavonski kmetijski družbi v Zagrebu in dobil ga bo brezplačno.

(Zavdala si je) ponoči od ponedeljka na torek neka ženska v Rekarjevi hiši na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Zjutraj so našli mrtvo, poleg nje pa

skoraj prazno steklenico z malimi ostanki neke črne tekočine.

(Postopač Jancz L.) je baraba prve vrste in mu gre, kakor vsem njegovim vrstnikom, vedno trdo za krajcar. Zaradi tega sprl se je na velikonočni ponedeljek zvečer doma s svojimi. Mater je tako okresal, da se bo zaradi hudega telesnega poškodovanja pred Ljubljansko deželno sodnijo zagovarjati moral, sestro bi bil pa kar naravnost ubil, ko bi mu ne bila skozi okno obežala. Kraj pozorišča je Karlovska cesta. Kar nič bi ne bilo napačnega, ko bi se vsi ti-le mestni postopači, ki so pošteni ljudem v nadlego, tujemu premoženju nevarni, mestu samemu pa v sramoto, spravili v prisilno delalnico, namesto da mora redarstvo nanje paziti. Kedar bi ga ondi delati naučili, naj bi se mu pa zopet prostost dala.

(Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem). G. Iv. Šuligoj, namenjen na Rako, sprejel je službo v Podragi; na Rako pa zdaj pride g. Vrezie, učitelj pri sv. Gregorji. — G. Andrej Šest, učitelj v Radečah, dobil je nadučiteljsko službo v Metliki. — G. Val. Pin, nadučitelj v Šmartnem pri Litiji, gre v Knežak, na njegovo mesto v Šmartno pa pride g. Jan. Škrbinec, nadučitelj v Višnji Gori, v Višnjo Goro pa gre g. Anton Požar, nadučitelj v Knežaku. G. Ant. Maier, nadučitelj na Jesenicah (na Gorenjskem), je zatrdno postavljen. II. učit. službo ravno tu dobila je gspdc. Donati, učiteljica na Boh. Bistrici.

Razne reči.

— Pogorelo je pet dobrih in trdnih gospodarjev v Cerkljah na Gorenjskem. Kako da je ogenj nastal nam ni znano in pričakujemo daljšega poročila. Gorelo je pri Robasu, kjer imajo c. k. orožniki svojo postajo. Ni še tri leta, odkar je skoraj vsa vas zapadla v žertve tej strašni naravni sili in že zopet se je oglašil proste narave prosti sin!

— Slavnost, prirejena na čast prvega ameriškega kardinala. „Čech“ ima dopis iz Amerike, v katerem v Chicagi živeč Čeh popisuje svojim rojakom v domovini veliko slavnost, katero so priredili ondodni katoličani v dan zlate maše svojega dušnega pastirja, kardinala Closkey-a. Ker je spis zanimiv, menimo, da ustrežemo svojim bralcem, ako ga jim podamo v slovenski prevsti. Minulo leto slavili ste Vi, v svojem rojstnem kraju živeči rojaki, petdesetletnico onega dne, kar je daroval Vaš pastir, kardinal J. E. Friderik Schwarzenberg prvo nekrvavo daritev večnemu. V začetku letošnjega leta doletela je pa tudi nas Amerikance enaka slavnost; tudi naš kardinal Mr. Closkey je slavil 12. januarja 50letnico svojega povišanja za duhovnika. O tej slavnosti hočem nekoliko več spregovoriti. Na konci pontifikalne sv. maše, pri kateri je bilo navzočih 8 škofov in čez 300 duhovnikov iz New-Yorške nadškofije, izrazil je Broklinski škof Longhlin v imenu škofov srčno voščilo; na to je bral Monsign. Quinn addresso, v kateri izrekajo duhovniki svojemu predstojniku vdanost in čestitanje. Zanimiv v tej adresi je odlomek, ki govori o naglem razširjanji sv. cerkve v novi domovini. „Pred 50 leti bilo je v tem mestu New-York samo 6 cerkev, zdaj jih je 60. Takrat je bilo v vsej škofiji le nekoliko duhovnov, zdaj jih je 380. Takrat je bilo v vseh Zedinjenih državah le 9 škofov, zdaj pa 59, nadškof je bil pa pred 50 leti le eden, zdaj jih je pa 11, med kterimi je eden celo kardinal sv. cerkve.“ Tudi šolski bratje so izročili jublantu posebno addresso, na kar je nekdo prebral addresso družih vernikov do svojega višjega pastirja. Kardinal je bil globoko ginjen. Vstal je iz svojega sedeža in se vsem takole zahvalil: „Častiti in ljubljani bratje v Kristusu! Vaša voščila napolnujejo mi srce z radostjo na slavn dan mojega 50letnega mašništva. Malo je bilo takrat ljudi, ki bi si upali misliti, da bom jaz, ki sem li slabega zdravja, preživel vse svoje duhovne tovariše. Ko sem se nedolgo po posvečenju podal v Evropo, rekli so mi prijatelji, da se več ne vrnem. Ali previdnost in dobrotljivost božja me je ohranila zoper vse njihove nade. Katoliška cerkev se je res tako zelo, hitro in veličastno razširila, kakor Vi pravite; to kaže, da ni delo ljudi, ampak delo božje. Zato se tudi zahvalimo Bogu, da mi je dal učkati današnjega slavnega dne.“ Predraga in krasna darila so bila ta dan izročena kardinalu. Sv. Oče Leon XIII. so poslali lastnoročno pismo jublantu in z njim dragocen kelih, duhovniki in nekteri drugi so pa dali napraviti marmornato prižnico za stolno cerkev v New-Yorku. 12. januar 1. 1884 je bil v resnici za katoličane v Ameriki dan slave in radosti. Ne dolgo na to se je vrnil iz Rima v Ameriko Chikagski nadškof Feehan, kterega je 20.000 ljudi pozdravilo na pobrezji. Tako časte ameriški katoliki svoje škofo! Ali ni to posnemanja vredno?

Telegrami.

Perigueux, 16. aprila. Ferry je omenjal pri banketu zunanje francoske politike in rekel,

da si mora Francoska svoje legitimne interese na kontinentu dobro čuvati. Demokratija naj razume, da ji je mogoče blagodejno vplivati po mirovnem potu na Evropo, ki nima pravega ravnotežja.

Carigrad, 15. aprila. Server paša in Ibrahim bej odpeljala sta se na parniku „Izzedin“ v Varno, da pozdravita ondi našega cesarjeviča.

Shanghai, 15. aprila. Namestnega kralja Kantonskega odstavili so zaradi nepokorščine. Kitajske častnike so obdolžili, da so vzrok zgube Baeningha in jih bodo zaradi tega ob glavo dejali. Za kitajsko armado razpisalo se je splošno novačenje. Guvernerja iz dežele Yüenan poklicali so v Peking na odgovor. Sploh pa v Pekingu mislijo, da se jim hudi časi bližajo.

Umrli so:

11. aprila. Franca Mulhar, čevljarjeva hči, 8 1/2 leta, sv. Florijana ulice št. 36, božjast. — Anton Vehar, krojač, zdaj kaznjeneec, 42 let, ulice na Grad št. 12, jetika.

12. aprila. Rajmund Mayer, učenec, 11 let, Rožne ulice št. 31, jetika.

V bolnišnici:

11. aprila. Franc Zupan, delavec, 50 let, bil je umirajoč prinesen.

12. aprila. Andrej Lampič, kajzar, 62 let, Marasmus senilis.

13. aprila. Marija Strukelj, gostija, 70 let, pljučnica.

Tuji.

15. aprila.

Pri **Maličih**: Janez Husak, nadrevident, s hčerjo, z Dunaja. — Alojzija Valberg, nadzornikova žena, z Dunaja. — Vitez Hauff, c. k. učitelj, z Dunaja. — J. Lukeš, urednik, z Dunaja. — Janez Lorenz, c. k. stotnik, iz Serajeva. — J. Gradišnik, kupec, iz Vranskega.

Pri **Stonu**: A. Guldenstein, kupec, iz Münchna. — Adolf Brukner, kupč. potovalec, z Dunaja. — Rudolf Sperling, c. k. podpolkovnik, iz Grada. — F. Edelmann, kupč. potovalec, iz Maribora. — Edm. Löwy, kupč. potovalec, iz Kanize. — Janec Haller, c. k. nadlovec, s soprogo, iz Celja. — Ant. Stamberger, c. k. notar, iz Ljutomera. — Val. Wunder, kupec, iz Celovca. — Gregor Mlakar, krojač, iz Kranja. — Grile, posestnik, iz Vač.

Pri **Bavarskem dvoru**: Viktor Koeh, nadporočnik iz Serajeva. — Viljem Pürker, natak, iz Grada.

Dunajska borza.

15. aprila.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 85 kr
Sreberna	80 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101 „ — „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 40 „
Ogerska zlata renta 6%	122 „ 10 „
„ 4%	91 „ 75 „
„ papirna renta 5%	88 „ 65 „
Kreditne akcije	160 gld. 324 „ — „
Akije anglo-avstr. banke	200 gld. 119 „ 90 „
„ avstr.-ogerske banke	850 „ — „
„ Länderbanks	113 „ 10 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	567 „ — „
„ državne železnice	317 „ 60 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	215 „ 60 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123 „ 75 „
4% „ „ 1860	500 „ 137 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 171 „ 25 „
„ „ 1864	50 „ 171 „ 25 „
Kreditne srečke	100 „ 176 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 50 „
Rudolfove srečke	10 „ 19 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 „ 25 „
„ Ferdinandove sev.	106 „ 50 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ 50 „
London	121 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 71 „
Francoski napoleond.	9 „ 62 „
Nemške marke	59 „ 25 „

Naznanilo sejma.

Na sv. Marka dan, kakor tudi vsaki drugi sejm, bo tukaj sejm ne le za govejo živino in konje, ampak tudi za prešiče, kar se daljnim kupcem naznanuje.

Bučka, 11. aprila. 1884.

(2)

Pivovarna v Senožecah

ima v zalogi **izvrstno pivo v sodčkih in buteljah**. Priporoča se vsem dosedanjim odjemnikom, ki želé sl. občinstvu z **zdravo** pijačo postreči.

(11)

Postrežba je natančna in po ceni.

Senožече pošta Postojna.